

Nacka Tingsrätt
Mark- och Miljödomstolen avd. 4
Box 1104, 13126 Nacka Strand
mmd.nacka.avd4@dom.se

NACKA TINGSRÄTT
Avdelning 4

INKOM: 2017-11-02
MÅLNR: M 1333-11
AKTBIL: 837

Mål nr M1333-11 Avdelning 4

2017-10-30

SERO:s sammanfattning av slutförvarsprocessen

Under mer än 40 års tid har SKB genomfört ett mycket omfattande men ensidigt arbete med slutförvarsprocessen kallad KBS-3. Utgångscenariot var:

- Den säkraste platsen
- Det säkraste berget
- Den säkraste metoden

Det slutliga scenariot blev:

- Otillräckligt säker plats – i vart fall om byggnationen skulle komma tillstånd innan kärnreaktorerna i Forsmark är rivna och allt klyvbart material bortfört
- Inte tillräckligt säkert berg
- Inte tillräckligt säker metod

Tre alternativa slutförvarsplatser var föreslagna i starten

- Hultsfred med sött grundvatten
- Laxemar med salt grundvatten
- Forsmark med salt grundvatten och en mycket liten berglins.

I KBS-2 rapporten 1977 konstateras: Kopparkapselns livslängd har i allmänhet bedömts vara underskattad

I Lägesrapport 1977-09-27 sägs: *”Gruppen vill avslutningsvis påtala fördelen med att uppskjuta den slutliga förvaringen av avfallet i minst 30 år – gärna 100 år. Fördelarna med detta är flera: dels avklingar och värmeutvecklingen från avfallet, dels utvecklas teknik och vetenskap så att förvaringen kan utföras på ett teknisk-ekonomiskt optimalt sätt.”*

SERO:s sammanfattning av slutförvarsprocessen ryms inom dessa tre kriterier

- Platsvalet som inte är optimalt, vilket framgick under domstolsförhandlingarna.
- Kapseln som redan 1977 diskuterades och idag ifrågasätts än mer, inte minst genom de skilda uppfattningar som framkommit vid Uppsala Universitet och KTH.
- Tiden för mellanlagring som redan för 40 år sedan ansågs vara för kort, vilket överensstämmer med SERO:s syn på mellanlagringstid. SERO hävdar att CLAB bör stängas omedelbart och nuvarande innehåll placeras i torrlager för att kunna mellanlagras säkert under 100 år eller mer för att sänka restvärme och strålning med ökad möjlighet för koppar att klara KBS-3 metoden. Förlängd mellanlagring gör att samtliga reaktorer hinner stängas innan slutförvaret byggs – något som bör vara en förutsättning.

Sammantaget har SKBs ansökan om slutförvar så stora brister att SERO inte kan tillstyrka den. Om även regeringen avslår ansökan får SKB återkomma med ett nytt förslag som innehåller förslag på annan placering, stängning av CLAB med överföring av befintligt och kommande avfall till Dry Casks samt att man då kan genomföra försök med målet annorlunda och bättre slutförvarsmetoder, t.ex. djupa borrhål i stället för nuvarande förslag vid KBS-metoden.

För SERO

Roland Davidsson

Leif Göransson

Olof Karlsson